

COALITIEPROGRAMMA 2014 – 2018

CDA, HARLINGER BELANG EN PVDA

Inleiding

Na de verkiezingen op 19 maart 2014 bestaat de gemeenteraad van Harlingen nog steeds uit een groot aantal fracties. Hierdoor was de samenstelling van een coalitie en daarmee het opstellen van een programma en de vorming van het college van burgemeester en wethouders niet direct duidelijk.

In een bespreking onder leiding van de burgemeester hebben de negen fractievoorzitters afgesproken dat de fractie, die de meeste stemmen heeft behaald, een informatieronde organiseert. De uitkomst van de informatieronde is dat een meerderheid van de raad kiest voor een coalitie met een programma dat een stabiele basis vormt voor een meerderheid in de raad.

Vervolgens hebben de drie grootste fracties onder leiding van een procesbegeleider gewerkt aan het opstellen van een programma en de samenstelling van het college. Daarbij is ook de vraag aan de orde geweest of meer partijen moeten worden uitgenodigd om aan de coalitie deel te nemen. De drie samenwerkende fracties hebben gestreefd naar een stabiele coalitie en een programma dat op brede steun kan rekenen. Zij hebben geconcludeerd dat een coalitie die uit deze drie fracties bestaat hecht is en dat de voornemens in het programma dat zij hebben opgesteld – ook gelet op de verkiezingsprogramma's van de andere fracties – brede steun zullen vinden.

Dit programma is opgesteld tegen de achtergrond dat de rijksoverheid een aantal veelomvattende en kostbare taken naar de gemeenten gaat overhevelen. Over deze overdracht en in het bijzonder de financiële gevolgen is nog te weinig bekend om daarmee nu al in een programma voor deze raadsperiode rekening mee te kunnen houden.

Voorts zullen alle gemeenten de komende jaren nog worden geconfronteerd met minder inkomsten. Ook de gevolgen daarvan voor de gemeente Harlingen zijn nu nog onvoldoende bekend. De dragende partijen van dit programma houden nu al rekening met de mogelijke gevolgen. Dit betekent dat binnen de looptijd van dit programma en waarschijnlijk al in het begin daarvan nog ingrijpende wijzigingen nodig zullen zijn. De opstellers van het programma realiseren zich dit volledig.

De drie fracties hebben afgesproken dat, zodra er zicht is op de nieuwe ontwikkelingen, zij zich gezamenlijk zullen inzetten om in constructief overleg tot aanpassing van het programma te komen.

Hindrik Sijtsma	Fractievoorzitter CDA
Jappie Saakstra	Fractievoorzitter Harlinger Belang
Edwin Helvrich	Fractievoorzitter PvdA

Tussen het welzijn van de mensen en de economische situatie is een rechtstreeks verband. Een goed sociaal beleid kan dan ook alleen effect hebben als er gelijktijdig een goede economische structuur is.

De gemeente werkt voortdurend aan een zo aantrekkelijk mogelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Het verminderen van administratieve rompslomp voor middenstand en bedrijven is een continu aandachtspunt. Behalve een klantencontactcentrum is er een ondernemersloket. De gemeente stelt voor de relatie met het bedrijfsleven een klankbordgroep in naar voorbeeld van de klankbordgroep voor de ontwikkeling van de Nieuwe Willems haven.

Vooraf voor de economische structuur is de zeehaven van zeer groot belang. Het bestemmingsplan 'zeehaven' moet wenselijke bedrijfsvestiging niet op voorhand uitsluiten. Afspraken met bedrijven over vestiging of verplaatsing moeten correct en binnen redelijke termijn worden nagekomen. Dit betreft zowel de verplichtingen van de gemeente als de verplichtingen van de bedrijven. De gemeente werkt voortvarend aan de verbetering van voorzieningen voor cruisevaart, bruine zeilvaart en andere pleziervaart. Initiatieven uit het bedrijfsleven worden positief benaderd.

De gemeente onderzoekt privatisering van de haven door oprichting van een zelfstandig havenbedrijf waarbij de gehele exploitatie van de haven inclusief onderhoud en beheer onder dit nieuwe bedrijf valt. Uitgangspunt is het negatieve resultaat van de haven terugdringen en mogelijk omzetten in een positief resultaat. De raad neemt in deze raadsperiode een definitief besluit over de privatisering en bepaalt op welk water dit betrekking heeft.

Over de met leegstand bedreigde binnenstad is recent een uitvoerig rapport verschenen. De gemeente gaat samen en in nauw overleg met de ondernemers werken aan de uitvoering van de aanbevelingen in dat rapport. Zo nodig kunnen gemeente en ondernemers samen een straatmanager met beperkte opdracht aantrekken, die dan in de gemeentelijke organisatie aan de bedrijfscontactfunctionaris wordt gekoppeld.

Bereikbaarheid van de Harlinger binnenstad is van doorslaggevend belang voor de ondernemers. De middenstand is voor een belangrijk deel afhankelijk van de mensen uit de (wijde) omgeving. Om de centrumfunctie van de stad te bevorderen maakt de gemeente een afweging tussen de belangen van de inwoners en de belangen van de ondernemers, ook als het gaat om parkeren in de binnenstad.

De gemeente onderzoekt de mogelijkheid een startersfonds (*revolving fund*) voor startende ondernemers in de binnenstad in te stellen.

Toerisme

Het beleidsplan 'Toerisme en Recreatie 2006 -2016' is in juni 2006 vastgesteld en in 2012 geactualiseerd. Dit beleidsplan bestaat uit een visie over de ontwikkeling van de gemeente Harlingen op het gebied van recreatie en toerisme.

Recreatie en toerisme vormen na de industrie de tweede economische pijler van de gemeente Harlingen. De gemeente gaat na een evaluatie dit plan actualiseren. Op 22 januari 2014 heeft de gemeenteraad een plan aangenomen om het Willemshaven-gebied te ontwikkelen. Deze raadsperiode ligt de focus van de inspanningen op het gebied van toerisme op realisatie van dat plan.

De gemeente gaat de Westerzeedijk (de weg) gedeeltelijk anders inrichten en besteedt daarbij extra aandacht aan het uiterlijk zodat deze entree van Harlingen (in het bijzonder het Willemshaven-gebied) een uitnodigend karakter krijgt.

De gemeente maakt het mogelijk dat particuliere initiatieven worden gerealiseerd om het terrein aan de Westerzeedijk tussen de woonschepenhaven en de camping – eventueel deels – in te richten volgens het initiatiefvoorstel dat zich ook richt op verbetering van de recreatiemogelijkheden van de inwoners.

De gemeente stelt zich ondernemend op. De gemeente zal plannen van ondernemers voor andere delen van de Westerzeedijk positief benaderen.

Het strand is naast een toeristische trekpleister voor bezoekers van buiten de gemeente, ook een mooi recreatiegebied voor de eigen inwoners. De gemeente schept voor december 2014 duidelijkheid of er juridisch en praktisch mogelijkheden zijn om het strand anders aan te leggen. De gemeente betreft hierbij (overheids)organisaties die een taak hebben bij het beleid en beheer van dit gebied.

De gemeente staat voor een rechtvaardig en sociaal beleid. Dat betekent dat een ieder die kan werken ook daadwerkelijk moet werken. Sociale voorzieningen zijn alleen bereikbaar voor mensen die dat echt nodig hebben. Kernpunt is continu het legitiem en rechtvaardig verstrekken van sociale voorzieningen. Misbruik en onrechtmatig gebruik van deze voorzieningen zijn de doodsteek voor de solidariteit tussen werkende en niet-werkende mensen. Daarom is het bestrijden van misbruik een prioriteit.

Mensen die kunnen werken, maar in een uitkeringssituatie terecht zijn gekomen, moeten snel maar passend teruggeleid worden naar de arbeidsmarkt. Hier is maatwerk een vereiste. Mensen, die echt niet in staat zijn om te werken, kunnen rekenen op een menswaardig bestaan in de gemeente Harlingen. Voor deze groep wil de gemeente een ruimhartig minimabeleid voeren dat gericht is op het voorkomen en bestrijden van armoede en sociale uitsluiting.

Het gemeentebestuur evalueert voor de zomer van 2014 het sociaal beleid.

De gemeente voorkomt bezuinigingen op het armoedebeleid en streeft naar vereenvoudigen en verbeteren waar mogelijk. De gemeente onderzoekt daarbij of aanvullende uitkeringen, zoals steun om te sporten of een krantenabonnement, in natura kunnen worden uitgekeerd.

De gemeente zet volledig in op een terugkeer naar de arbeidsmarkt voor diegenen die dat kunnen en moeten.

De gemeente streeft naar vereenvoudigen van procedures en aanvragen, door digitale aanvragen en de website van de sociale dienst te verbeteren. De instelling van een ombudsfunctie is gewenst.

De gemeente zet samen met maatschappelijke partners in op schuldpreventie. De gemeente ondersteunt Voedselbank, Stichting Urgente Noden en Sociaal Team.

Zorg

Ouderen blijven zolang mogelijk zelfstandig. De gemeente zal effectief aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen. Dat kan door het instellen van een zorgloket, coördinatie van de zorgverlening en het bieden van slimme zorg via intranet en andere systemen. De gemeente zal lokale initiatieven steunen en mogelijk maken. Zij werpt geen ruimtelijke blokkades op voor aanleunwoningen en het wonen voor ouderen die op mantelzorg zijn aangewezen. In de komende jaren zal in toenemende mate een beroep worden gedaan op zorg. Het Zorgplein Harlingen bij De Battering, waar diverse soorten zorg onder één dak gehuisvest zijn, is zeer waardevol voor onze gemeente en heeft een onbetwiste regiofunctie. Daarnaast levert het veel werkgelegenheid op.

De gemeente wil in de komende jaren een breder aanbod van het Zorgplein Harlingen faciliteren en hier actief aan meewerken. Te denken valt aan de vestiging van particuliere klinieken en wellness faciliteiten.

Jeugd- en jongerenbeleid

Het gemeentebestuur van een betrekkelijk kleine gemeente als Harlingen heeft relatief gezien veel mogelijkheden om daadwerkelijk in zijn beleid de inwoners centraal te stellen. De gemeente heeft daardoor ook meer mogelijkheden voor breed-maatschappelijke acties om de neergaande spiraal van de leefomstandigheden te stoppen, die meerdere generaties treft. De gemeente zal deze aandacht allereerst op de jeugd richten. Een gezonde samenleving kan niet zonder gezonde jongeren.

Uit verschillende onderzoeken en rapportages blijkt dat vooral gebruik van alcohol en drugs, ongezonde eetgewoontes en te weinig bewegen veelal de algemeen geconstateerde verslechtering bij de jongeren veroorzaken en/of versterken. De gemeente heeft als eerste taak actieve voorlichting over alcohol en drugs te geven aan jongeren en evenzeer aan de opvoedende generatie. Gedrag en leefgewoonten van de jongeren nu, zijn daar begonnen. Die voorlichting beoogt het gebruik van alcohol en drugs door jongeren terug te dringen. Deze omvat ook het besef, dat het gebruik van cannabis veel schadelijke gevolgen blijkt te hebben, die vooral jonge jeugd in hun leerprestaties aantast. De gemeente moet het vastgestelde horecabeleid handhaven.

Minstens even belangrijk is, aan de positieve kant, dat de gemeente zorgt voor voldoende mogelijkheden voor bewegen, zowel in het kader van onderwijs als in het kader van de vrije tijd. Gezonde eetgewoontes dienen een eigen accent te krijgen in de voorlichting gelet op de recente cijfers over het overgewicht onder jongeren al op zeer jonge leeftijd. De gemeente stimuleert sportverenigingen zich meer open te stellen voor jeugdigen vanaf 12 jaar. Zowel in het traject van de voorbereiding van alle plannen als in dat van de toetsing van de effectiviteit zal de gemeente jongeren zelf actief betrekken. Dit als niet te onderschatten stimulans om het nut voor henzelf in te zien van de uitvoering van het gemeentelijk beleid.

De gemeente stimuleert en ondersteunt initiatieven voor meer beroepsopleidingen op lager niveau om jongeren voor te bereiden op ambachtelijke beroepen. Verder bevordert de gemeente de mogelijkheden voor beroepsstages en combinaties van werken en leren en ondersteunt de mogelijkheden voor maatschappelijke stages. De gemeente betreft hierbij naast de onderwijsinstellingen de ondernemers.

Een dak boven je hoofd is een van de belangrijkste levensbehoeften. De zekerheid van passende huisvesting bepaalt in grote mate de kwaliteit van het leven. De economische ontwikkelingen hebben die zekerheid aangetast. Voor starters is het moeilijker geworden een koop- of huurwoning te krijgen. Eigenaren, die hun woning willen of moeten verkopen, vinden lastiger een koper en blijven soms met een restschuld zitten. Een andere ontwikkeling is dat de toenemende flexibiliteit op de arbeidsmarkt haaks staat op de afnemende flexibiliteit op de woningmarkt. Dit kan het vinden van passend werk belemmeren. Naast deze ontwikkelingen staat dat de vraag naar woningen en het woningaanbod onvoldoende op elkaar aansluiten. De flexibiliteit op de woningmarkt moet groter worden.

De gemeente gaat de woningcorporaties en marktpartijen stimuleren het aantal betaalbare huurwoningen uit te breiden.

De gemeente geeft prioriteit aan passende huisvesting voor jongeren omdat het voortbestaan van de duplexwoningen aflopend is en bevordert het scheppen van de mogelijkheid voor studentenhuisvesting om meer variatie te brengen in het bewonersbestand.

De gemeente stimuleert de huisvesting voor ouderen om de flexibiliteit op de woningmarkt te vergroten en zet de bestaande startersregeling voort en breidt die zo nodig uit.

Om de leefbaarheid te bevorderen gaat de gemeente woningbouw op 'open plekken' (inbreiding) stimuleren en slaat daarbij acht op voldoende 'groene ruimte'.

De gemeente stimuleert gevarieerde en levensloopbestendig woningbouw om het samenleven van generaties mogelijk te maken.

Openbare ruimte

Voor de wijze waarop de inwoners van Harlingen, Midlum en Wijnaldum hun leefomgeving beleven, is een verzorgde inrichting van de openbare ruimte van veel waarde. Ook is dit van groot belang voor de wijze waarop toeristen de gemeente ervaren en het bedrijfsleven zich hier thuis voelt. De inrichting en aankleding van de invalswegen krijgen daartoe extra aandacht van de gemeente. De gemeente besteedt bovendien bijzondere aandacht aan de verkeersveiligheid, met name voor de kwetsbare verkeersdeelnemers als fietsers, wandelaars en zij met een beperking. De gemeente richt zich daarbij in de eerste plaats op goede fietsroutes. Daar waar dat nodig is zal de gemeente de weg zo inrichten dat verkeersdeelnemers worden gescheiden. De Stationsweg krijgt in dit verband prioriteit.

Deze raadsperiode concentreert de gemeente zich vooral op noodzakelijke aanpassing van de wegen die aansluiten op de reconstructie van de N31. De gemeente zet het beleid waarin groot onderhoud van wegen zo veel mogelijk samenvalt met het vervangen van de riolering voort. Binnen het reguliere onderhoudsplan voor de wegen zal het gemeentebestuur ook inspelen op signalen uit de bevolking over onvoorziene problemen.

Het gemeentebestuur evalueert de invoering van het parkeervignet voor 1 oktober 2014 en streeft vervolgens naar beperking van de last – in kosten, beperkingen en handelingen – van dat systeem voor de bewoners. Het gemeentebestuur zoekt in de regeling voor het betaald parkeren naar een goede afweging tussen de belangen van de bewoners en het woon/werkverkeer naar Harlingen. De gemeente zoekt naar meer parkeermogelijkheden voor langparkeerders, die geen bestemming in Harlingen hebben, en voor kortparkeerders, die een bestemming in het centrum hebben.

De gemeente zorgt voor bewegwijzering naar de parkeermogelijkheden.

De gemeente besteedt bij het onderhoud van de openbare ruimte aandacht aan afstemming van de ‘aankleding’ en een samenhangend straatbeeld.

De gemeente maakt zich zorgen om de staat van een aantal monumenten en stimuleert het onderhoud en denkt mee over oplossingen.

Het uitgangspunt van duurzaamheid is dat er een gezond evenwicht moet zijn tussen ecologische, economische en sociale factoren. Duurzaamheid heeft daarmee betrekking op heel het gemeentelijk beleid. Het economisch beleid, het milieubeleid en het ruimtelijk beleid bevatten allemaal componenten die betrekking hebben op de duurzaamheid.

De milieuaspecten van zittende en nieuwe bedrijven zijn voor de inwoners zeer belangrijk.

De gemeente zal met het oog op de gezondheid en de ongerustheid van de inwoners de reststoffenenergiecentrale nauwlettend volgen door vaker de emissie te laten meten en gedurende een langere periode de gevolgen van de emissie in kaart te brengen.

Indien nieuwe vestigingen afwijken van de hoofdregels van het bestemmingsplan moet de gemeenteraad zo snel mogelijk worden geraadpleegd. Daarbij moet dan al wel voldoende informatie worden gegeven over onder andere de milieuaspecten, zodat de raad die al bij de eerste bespreking kan betrekken. Verder blijft de gemeente zich inzetten als thuisbasis voor verschillende vormen van duurzame en verantwoorde visserij en stimuleert nieuwe ontwikkelingen op het gebied van land- en tuinbouw.

De gemeente plaatst zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen en bevordert de plaatsing daar waar de gemeente zeggenschap heeft. Het gemeentebestuur let bij aanschaffen en aanbesteden op de duurzaamheidsaspecten. De gemeente maakt haar voorbeeldfunctie zichtbaar.

De gemeente zoekt aansluiting bij de gemeente Leeuwarden bij het onderzoek naar de mogelijkheid van het plaatsen van zonnepanelen op het langparkeerterrein.

De gemeente heeft aandacht voor de verdere ontwikkeling in de waterketen.

Cultuur

De gemeente onderzoekt privatisering van het museum Het Hannemahuis. De openbare bibliotheek blijft in het centrum. De gemeente verwacht meer initiatieven uit de organisatie van de bibliotheek.

De gemeente bevordert de instelling van een open podium waar jongeren hun prestaties kunnen presenteren.

De gemeente werkt er aan mee dat het Harlinger aardewerk meer in beeld komt. De gemeente streeft naar participatie in het project Kulturele Haadstêd 2018 van Europa in Leeuwarden.

Enige jaren geleden is de Waddenzee uitgeroepen tot Werelderfgoed. De kustgemeenten doen hier weinig mee. Dit is een gemiste kans. De gemeente pleit voor betere promotie van het Werelderfgoed, waarbij Harlingen de 'stad aan het Wad' is en wil samen met de Waddenvereniging en andere organisaties excursies op en exposities over de Waddenzee stimuleren en faciliteren.

Sport

Het door de gemeenteraad in 2012 vastgestelde accommodatiebeleid moet op 1 januari 2015 volledig zijn ingevoerd.

De gemeente zorgt voor goede en betaalbare sportvoorzieningen voor iedereen en faciliteert de sportverenigingen optimaal.

Het zwembad 't Derde Haad blijft open. Om het zwembad betaalbaar te houden wil de gemeente inzetten op intensiever gebruik en sluit een andere vorm van beheer niet uit.

Behoud van een deugdelijk financieel beleid is noodzakelijk. Ombuigingen in het beleid, die voortvloeien uit de hiervoor genoemde punten, moeten dan ook binnen de financiële ruimte of binnen de programma's – zo nodig door verschuivingen/schrappen – worden opgevangen.

Het gemeentebestuur gaat er vanuit dat het in beginsel geen extra lastenverzwaringen oplegt. De gemeente kan naar andere eigen inkomsten zoeken en zal streven naar een vermindering van uitgaven. De gemeente moet nagaan waar bij de uitvoering van het vastgestelde beleid mogelijk subsidie kan worden verkregen.

De gemeente zal nagaan waar afschaffing van de precariorechten zinvol is, mede in het licht van de inningskosten.

De gemeente gaat na of de inning van belastingen kan worden uitbesteed.

De gemeente stelt een transparante begroting en betrouwbare monitoring van de financiën op. Beide zullen SMART zijn.

De gemeente zal de huidige overeenkomsten met private partijen actualiseren en daarbij marktconforme tarieven hanteren.

De gemeenteraad beslist over de koop en verkoop van vastgoed en kan de verkoop van bouwgrond aan burgemeester en wethouders delegeren. De gemeente zal haar organisatie clusteren en het overtollige vastgoed verkopen.

Bestuur

Harlingen is een zelfstandige gemeente, die waar dat noodzakelijk is met andere gemeenten samenwerkt.

De gemeenteraad krijgt meer en tijdig informatie over de beleids- en besluitvorming in de gemeenschappelijke regelingen. Burgemeester en wethouders zullen hiertoe de raad actief voorlichten.

De gemeente wordt de komende tijd met een aantal onzekere ontwikkelingen geconfronteerd. Het beste antwoord hierop is een goed toegeruste organisatie. Vandaar dat het gemeentebestuur de komende periode in de medewerkers gaat investeren in kwaliteit. Naast verdere vakontwikkeling wordt vooral ondernemender gedrag gevraagd: waar het kan, meedenken en meehelpen realiseren wat burgers en bedrijven willen. Het gaat vooral om houding en gedrag.

Daartoe wordt onder meer gekeken hoe excellente gemeentes, zogenaamde *best practices*, het doen en wat van hen kan worden geleerd. De top van de organisatie: het betrokken collegelid en de gemeentesecretaris, trekt dit traject.

De gemeente is terughoudend met het invullen van vacatures die door leeftijdsontslag ontstaan, mede gelet op de capaciteitsbehoefte in de toekomst.

De gemeente gaat de digitale dienstverlening verbeteren en uitbreiden. Persoonlijke benadering in het geval dat daar behoefte aan is, blijft daarbij de aandacht houden.

